

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiilo koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnistvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 5. oktobra 1917.

Št. 40.

Bremena.

Državni dolgovi so pred vojno znašali 13 milijard. Narasli so za 41.26 milijard in znašajo torej danes 54 milijard, in če se bo vojna nadaljevala, bodo v tem razmerju naraščali. L. 1913 so znašali državni izdatki 3461.1 milijonov kron, predložni finančni zakon pa izkazuje državne izdatke 22.169.6 milijonov in sicer rednih 5.015.7, izrednih pa 17.153.8 milijonov. Od l. 1913. so se pomnožili izdatki torej za 18.708.5 milijonov ali skoro 19 milijard. Ker pa znašajo državni dohodki samo 4.194.081.536, znaša primanjkljaj 17.975.580.790, torej skoro 18 milijard. Za 54 milijard dolgov je treba letos na obrestih in amortizacijah 2.264.7 milijonov kron, od teh nad 1702 milijona kron le za obresti vojnega dolga. Za amortizacijo vojnih dolgov pa letos ne gre še niti vinar. Ko pride na vrsto tudi amortizacija (odplačevanje), bo treba na leto za vojni dolg kake 3 milijarde kron skoz 40 let, na vsakega državljanca 100 kron, na rodbino s 4 otroki 600 kron!

To so številke, da se človeku dela tema pred očmi. To je priznal finančni minister baron Wimmer, ko je v uvodu svojega ekspozija dejal: »Slika, ki jo kaže proračun, je skrajno resna. Pretresljivi boji monarhije so v proračunu izraženi s številkami. Kdor pregleda ta proračun, se pač ne bo ubranil težkih skrbi.«

Kako hoče finančni minister urediti državne finance, kje hoče poiskati novih virov, da pokrije pomnožene dolgove? Na mah tega seve ni mogoče storiti, ampak po finančnem načrtu za večjo dobo let. Ker direktnih davkov ni mogoče več bistveno zvišati, hoče finančni minister primanjkljaj v znesku vsaj 800 milijonov pokriti z novimi dohodki in sicer se zvišajo: davek od efektov, davek od vina in sladkorja; uvede pa se davek na premog in zvišali se bodo železniški tarifi in razne pristojbine. Glede vprašanja o oddaji enega dela premoženja, je rekel minister, da se mora zelo temeljito preresetati in se v tem oziru ni udajati prevelikim upanjem.

Tri leta je vlada absolutistično vladala in ni vpoklicala zastopnikov naroda na posvet in so-

delovanje; na svojo pest je gospodarila, državnih izdatkov parlament ni mogel kontrolirati, in vlada je najemala posojila brez dovoljenja parlamenta. Sedaj pa naj poslanci sprejmejo redni proračun, odobrijo s tem absolutistično vladanje in njegove grozne posledice in prevzamejo odgovornost za strahovita bremena; s tem bi se poslanci tudi moralno zavezali, da ne bi v prihodnje — 40 let — odklanjali plačila obresti in amortizacij za vojna posojila.

Morejo poslanci to storiti? Tisti, ki so podpirali Stürgkhov sistem, to so nemške stranke — izvzemši socialne demokrate — naj vzamejo naše ta bremena, ker so zanje soodgovorni. Naši poslanci bi mogli čez preteklost narediti križ le tedaj, ako bi bila sedanja vlada pokazala, da hoče napraviti v državi red in državo s korenito ustavno reformo postaviti na trdna gospodarska tla. To bi bilo, če bi država sprejela deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Ministrski predsednik dr. Seidler je pa program nemških nacionalcev sprejel za vladni program. Po tem programu bi Nemci uživali v državi še zanaprej vse politične in gospodarske prednosti in dobrrote, Jugoslovani pa bi naj nosili enaka težka bremena, ki bi jim ne bili kos. Jugoslovani bi strašna bremena tem manj zmogli, ker smo poleg Poljakov in Rusinov v vojni gospodarsko največ trpeli, krvni davek v vojni je bil pa naš itak največji. Drugi so v vojni bogateli, naš narod je pa samo krvavel, širne njegove pokrajine na jugu, tudi na Koroškem, pa so vrh tega še opustošene. Naša gospodarska okrepitev po vojni je pa tesno, neločljivo zvezana z našo državno avtonomijo. Brez uresničenja deklaracije naših poslancev bi Jugoslovani ostali narod hlapcev, narod zadolženih hlapcev, ki bi se iz gospodarske mizerije nikdar ne mogli izkupati.

Še v večjih trumah bi narod moral s culami za kruhom v tujino, v Ameriko, s katero smo sedaj v vojnem stanju. Uresničilo bi se, kar so pred leti pisali nemški listi, ko so štajerski Slovenci zahtevali meščanske in druge višje kot ljudske šole: »Slovenci ne potrebujejo meščanskih šol, za — gnoj kidati in krompir lupiti so jim ljudske šole dovolj.« To naj bi bilo torej plačilo za našo zvestobo in brezprimerno požrtvovalnost v vojni!

Ne in stokrat ne! Zato smo hvaležni »Jugoslovanskemu klubu«, da je po govoru ministrskega predsednika sklenil, nasproti sedanji vladi zavzeti strogo opozicijsko stališče. Kruh opozicije je vremak. Slovenci smo ga že vajeni. Pa brez najstarejše opozicije ne bi videli nikdar boljših časov. Brez stroge opozicije bi padlo našemu narodu morda par drobtin, toda narod hoče živeti, ne od drobtin, ampak od celega kruha.

Proračunska debata v državnem zboru.

Proračunska debata je že prve dni pokazala, da sedanja vlada pri večini poslancev nima zupanja. Narodi so od sedanje vlade pričakovali velikih dejanj, rešitve narodnostnega vprašanja; povoljna rešitev narodnostnega vprašanja je za državo življenjskega pomena. Toda vlada se je izkazala za malenkostno, ki ne razume sedanjih velikih časov. Parlament bi bil zmožen za delo, pa vlada s svojim programom, naperjenim zoper večino narodov, delovanje onemogoča. Nemške stranke uvidevajo moč slovanske in protivladne opozicije in zdi se, da jim zato tudi prav nič ni za parlament. Opozicijski govorniki so bili v izrazih zmerni, nemški radikalec Wolf pa je govoril tako, kakor da bi nameraval izzvati opozicijo, da parlament razbije.

Prvi govornik v proračunski debati, češki poslanec p. Zahradnik je rekel: Ministrski predsednik je hotel gospodarsko govoriti, a je govoril velepolitično; govoril je o močni Avstriji, kjer se narodi dobro počutijo; a dobro počutenje se ne da zaukazati. Papež je govoril za mir. Žal nam je, da je na nas pozabil. Izrecno povemo, kar je bilo v Stockholmu rečeno: Hočemo samostojno češko državo z atributi popolne samostojnosti.

Posl. dr. Sylvester je trdil, da je irska najbolj zatirana država in da naj Angleži napravijo pri sebi doma red, predno se vtikajo v avstrijske notranje razmere.

Posl. dr. Adler je rekel, da je bil govor ministrskega predsednika katalog avstrijskih

Podlistek.

Iz globočine . . .

Iz nemščine prevel J. V.

Gospod, iz globočine naše bede vpijemo k Tebi, kakor žival, kateri manjka hrane za svoje mladiče.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor ovca, ko ji vzamejo jagnje.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor golob, ko ga zagrabi jastreb.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor gazela pod kremplji tigrovimi.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor bik, ves upehan in v prsa sunjen.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor nastreljena ptica, ko jo preganja pes.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor popotnik, ki se je zgubil v puščavi

in žeje umira.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor utopljeni, ki se nimajo nikamor rešiti.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor oče, kateremu so vzeli še tisti kos kruha, ki ga je hotel prinesiti svojim lačnim otrokom.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor jetnik, katerega je vrgel mogočnej po krivem v vlažno in temno ječo.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor nedolžni, peljan k mrtvaškemu odru.

Vpijemo k Tebi, Gospod,

kakor izraelsko ljudstvo v deželi faraonov.

Vpijemo k Tebi, Gospod, kakor potomci Jakobovi, katerih prvorojence so potapljali v Nilu.

Vpijemo k Tebi, Gospod, kakor narodi sveta, predno jim je sijala zarja odrešenja.

Vpijemo k Tebi, Gospod, kakor Krist na križu: Moj oče, zakaj si me zapustil . . .

Oče! Zapustil si svojega Sina, svojega Krista, ne drugače, kakor samo na videz, za trenotek, tako i one ne boš zapuščal za vedno, ki so njegovi bratje. Božanska njegova kri jih je odkupila sužnosti kneza tega sveta, odkupila jih bo tudi blaznosti današnjih dni. Glej njih prebodene roke in noge, njih odprte strani, njih krvaveče razmesarjene glave. Pod zemljo so izkopali veliko jamo, pometali jih vsevprek vanjo, položili nanjo težek kamen in ga zapečatili s pečatom Tvojega svetega imena. In sedaj ležijo, Gospod; a za vedno ne bodo tako ležali, še tri dni in pečat se bo zdrobil, kamen se bo odvalil, in speči se bodo prebudili in pričelo se bo kraljestvo Kristovo, ki je pravičnost in usmiljenje in mir in veselje v svetem duhu. Tako se naj zgodi.

Mlad vojak, kam greš . . . ?

Iz nemščine prevel J. V.

Mlad vojak, kam greš?

V boj za Boga in oltarje domovine.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj za pravično in sveto stvar.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj zoper one, ki druge tlačijo in z nogami sujejo, v boj za one, katerih glave so sklonjene in katerih kolena se šibijo.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj. Zato, da bi vžival vsak sad svojega truda v miru; v boj, da otarem solze malim, ki kruha prosijo in se jim odgovarja: ni ga več, kar ga je še bilo, so ga nam vzeli.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj za reveža, da ne ostane še dalje za vedno oropan dediščine, ki jo ima dobiti od splošne dediščine tu na zemlji.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj, da preženem glad iz koč, da popeljem družine spet v obilnost vsega, v varnost in veselje nekdanje nazaj.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj zoper bogatine, ki ne storé dela usmiljenja, ki skrbé samo za lastni trebuh in trebuh svojih otrok, ki pa pusté nage in gladne otroke starišev, katerih kri in meso vsako jutro jedó in pijó in vsak opoldan in vsak večer in še dvakrat na dan.

Trikrat blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj zoper one, ki skrunijo božjo postavo,

grehov. Stojimo sredi polja razvalin, ki jih je zapustil absolutizem. Nismo se odpovedali obračunu s tistimi, ki so krivi vojne; odložili smo obračun na čas miru. Zdaj hočemo le preiskati, kdo je kriv, da ne pridemo do miru. Zgraditi je treba novo Avstrijo. Čim manj bo nova Avstrija podobna stari, toliko bolje bo. Vsebinska avstrijske državne misli mora biti: svobodna država narodov.

Posl. Lukasjevič (Ukrajinec) graja brezobzirne rekvizicije v Galiciji. Ukrajinski narod je hvaležen za osvoboditev svoje zemlje. V tem, da je poklican v ministrstvo Ukrajinec, vidi Ukrajinski klub načelno izpremembo sistema in bo torej glasoval za proračun.

Posl. Stapinski govori ostro o poljskih legijah in graja postopanje vrhovnega poveljstva, ki je degradiralo legijske brigadirje in polkovnike v poročnike in praporščake ter jih premestilo v zapadne dežele.

Posl. Němec (češki soc. demokrat) pravi, da vladni program ni nič drugega kakor program nemškega Nationalverbanda. Češki socialisti pozdravljajo vsako akcijo za mir in so hvaležni papežu za njegov mirovni predlog. Sedanja vlada pa ni zmožna, pripraviti monarhiji resničen mir, zato bodo glasovali proti proračunu.

27. sept. Posl. Hauser (kršč. soc.) je hvalil govor ministrskega predsednika in se zavzemal za demokratično Avstrijo, pa na čestitih, preizkušenih podlagah. Pravi, da nočejo tlačiti drugih narodov. Ni bolj „gemütlich“ (dobrodušnega) naroda, kakor alpski Nemci, pa tudi ta dobrodušnost ima svoj konec, če z desnice prihajajo s husitsko jutranjico.

Dr. Langenhan (nem. nac.) se pritožuje, da vlada pusti v slovanskem časopisju naravnost brezmejno agitacijo za federalizacijo Avstrije v slovanskem zmislu.

Posl. Kadlčak je opravičeval ustanovitev češke države v okviru monarhije in se v imenu čeških katolikov zahvalil papežu za njegovo mirovno noto.

Posl. Wolf je napadal Čehe. To je izzvalo krik in psovke. Posebno posl. Teufel je bil glasen in klical: Ven s češko tolpo! Ven s temi veleizdajci! Ko se je hrup polegel, je Wolf grajal amnestijo. Čehi mu niso ostali dolžni. Wolf je napadal nato socialne demokrate, ki povečujejo strahopetnega, zahrbtnega morilca Stürgkha.

Posl. Lukaševič (Ukrajinec) je izjavil, da bodo Ukrajinci glasovali proti proračunu.

Posl. Friedmann je zagovarjal producente.

Jugoslovanski govornik.

Popoldne je prišel na vrsto prvi govornik Jugoslovanskega kluba, dr. Laginja. Dejal je, da mir želé vsi, ali najbolj mi, Jugoslovani, ki vsled vojne največ trpimo. Hvaležni smo zato cesarju in papežu za lepe besede o miru. Ali kdor resnično hrepeni po miru v tej državi, mora pač misliti tudi na to, da morajo biti jugoslovanski narodi osvobojeni vsakega vladanja tujcev, tujevladja dveh narodov, ki živita poleg nas, ali dveh vlad, ki se poslavlja nad nas.

Ko je razkosal vladni gospodarski program,

ko govoré o dveh vrstah ljudi, o gospodih in hlapcih, v boj zoper one, ki drže bič v rokah, če ukazujejo svojim hlapcem, ki so po postavi in po volji nebeški njih krvni bratje.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj zoper one, ki netijo plamen sovraštva med nami, ki ne dovolijo, da se drugim odpušča in se razsrdé, če čujejo, da ima tudi nasprotna stranka nekaj blagih src.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj zoper vse ošabne in prevzetne, zoper one, ki menijo, da so vsi drugi vstvarjeni samo zato, da jim služijo.

Blagoslovljeno tvoje orožje, mlad vojak.

Mlad vojak, kam greš?

V boj za kraljestvo trojedinega Boga, ki se imenuje pravičnost, ljubezen in mir.

Blagoslovljeno tvoje orožje, sedemkrat blagoslovljeno, mlad vojak.

Mučniku.

„Marija!“ si zaječal in pritisnil na vela ustna svojo svetinjo, ki so ti jo pripeli v Marijanišču na prsa v znak, da si Marijin sin. In si izdahnil. Iz ran pa je curkoma tekla kri —

Ob lepih poletnih večerih sva posedala pod kostanji v semeniškem vrtu. Ali blagoslovljajš zdaj one večere? One sanje, ki sva jih sanjala o vzorih in o mladi, čisti ljubezni? Ali so Ti dragi zdaj ti spomini? O, lepe so bile te sanje in srečna sva bila tedaj.

je prešel na šolsko in narodno polje, kjer se godé jugoslovanskemu narodu vedno enake krivice. Če vlada ne dobi proračuna, bo morala iti ali vlada ali parlament. Odgovornost zadene tiste, ki so dolžni modro voditi to državo. Eno je gotovo: Naj konča ta vojna kakorkoli, narod naš, kolikor ga ostane, bo zahteval svoje pravice od te kakor od vsake druge vlade. Naša deklaracija je najmanj, kar zahtevamo. Vlada pa ponuja neka okrožja v mejah sedanjih dežel. S tako vlado ni mogoče skupaj orati.

Posl. Schöpfer kaže na mišljenje prebivalstva glede konca vojne. Goreči znaki na italijanskem obnebu nam povedo, da tam ni več tako, kakor je bilo. Vprašanje je, če je nasproti Italiji treba še kake zmage, da tudi njo izločimo z bojišča.

Dr. Degasper (Italijan) opominja vlado, kaj da je obljubila glede internacij in konfinacij. Koliko konfiniranih in interniranih pa je res prišlo domov? Župani, župniki, učitelji, zdravniki ne morejo opravljati svojih služb, celó knez in škof tridentski biva daleč strani od svoje škofije. Vse begunce pravzaprav smatrajo za konfinirane, kakor se je izvedelo iz nekega tajnega odloka.

Posl. dr. L. Pogačnik izvaja, da si je svest, da govori v zgodovinskem času, ko gre za biti ali ne-biti naroda, ki je dokazal, da ni hrabrejšega in nadarjenjšega kakor je narod Hrvatov, Srbov in Slovencev. Pa tudi ni naroda, ki bi bil toliko trpel, bil tako razdeljen in imel toliko sovražnikov. Jugoslovani so zapostavljeni v šoli, justici in upravi. Izreka se proti razdelitvi po okrožjih, kajti ne v razkosanju, marveč v združenju je blagor naroda. Mi moramo postati zveza svobodnih narodov z demokratično vlado pod habsburškim žezlom. V tem se razlikuje naš program od programa ministrskega predsednika in zato bomo glasovali proti proračunu. Deželni predsednik kranjski grof Attems izprašuje ljudi na štiri oči, ako so za našo državno pravno izjavo ali ne. Ali rečem mu: Kdor Slovencev bi bil proti našemu programu, je lažnjivec ali hlapec. Dr. Korošec zakliče: Attems je denunciral proti vladi celo knezoškofa Jegliča! Dr. Pogačnik: Da, celo ta dobri cerkveni knez, ta trdna podpora tronu ni več dosti patrijotičen. — Na vse to imamo le en odgovor: Vemo, da je za nami ves narod, vse njegovo razumništvo in tudi naše vojaštvo je z nami enega duha. Mi hočemo biti svobodni narod bratov, hlapčevanja smo sili! Nemci se radi bahajo, koliko žrtvujejo za to državo. Toda niti kapljice krvi niso prelili več nego mi, kajti splošno je znano, da najboljši vojak je Jugoslovian, ali hoče pa tudi plačilo in sicer eno samo: svobodo svojega naroda! Govornik govori o bedi v Istri, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Z ozirom na mir pravi, da je čudno, da so v zbornici še vedno gospodje, ki svoje mirovne zahteve še vedno mešajo z zavojevalnimi načerti. Mir mora biti mir svobode, enakosti in bratstva vseh narodov. (Živahna pohvala. Govorniki čestitajo.)

Obsodba kontrolne komisije.

Za državne dolgove je iz obeh zbornic izvoljena kontrolna komisija, ki bi bila morala odklo-

In pozneje. Tam na obali naše sinje Adrije. Ti lovorjevi in palmovi gaji — saj veš! Ko sva stopila prvič v življenje, otroka in — vojaka. Včasih sva se skupaj zasolžila, ker se nama je stožilo po naših planinah. Bila sva še otroka.

Pa sva postala moža. In sva morala v boj. Še veš, ko so zagrmeli tako ljuto topovi in je ves zrak zažvižgal in so par hipov pozneje grmele eksplozije? In granat stotero za stotero. Ena je padla poleg Tebe — o, ali ne drhtiš še zdaj ob tem spominu? Ko si legel, ves v groznih ranah in je šel val vojske preko Tebe. Ubogi Peter!

Toda zdaj ne več ubog! Zdaj si srečen, Peter; ubogi smo mi ostali. Skupaj sva šla vso pot, Peter; zdaj si me ostavil. Šel si in nam boš pripravil mesta, ko bomo mnogokateri za leto dni že pri Tebi.

Na Tvojem grobu klečim, Peter. Glej, šop aster sem Ti prinesel, belih in krvavih, in par kresnic je vmes, z bleščečimi cvetovi. Saj kresnice sva oba tako ljubila! Brala sva jih in sva jim trgala cvetove in skušala izvedeti skrivnosti. Okrasil Ti bom križ. S svojimi solzami jih rosim, Peter. Ovene le bodo, vem. Saj oveni vse cvetje. Vse mladike, vsi cvetovi, tudi naši cvetovi, Peter, tudi našega naroda cvetovi. Venijo. Zima prihaja; prišla bo in bo dahnila oster dih in bo z belim mrtvaškim prtom pogrnila vse nebrojne grobove. Tudi Tvojega, Peter. In morda tudi mojega za čas, morda skoraj. Potem bova skupaj spet sanjala o večnolepih gajih o sveti in božanstveni ljubezni, ki ne pozna ne mej, ne nesreč, ne prevar. Na svidenje, Peter!

V Zablatovu, 25./IX. 1917. *France Sušnik.*

niti sodelovanje, ko je vlada brez državnega zbora delala dolgove. Če bi člani kontrolne komisije ne bili dali svojega podpisa, bi bila morala vlada parlament prej sklicati. Na predlog posl. Seitza je proračunski odsek obsodil člané kontrolne komisije za državne dolgove zavoljo označenega postopanja, četudi so posamezni (slovanski) člani komisije imeli res povoda dovolj za strah pred osebnim preganjanjem, ako bi bili izpolnivali svojo dolžnost, za druge (Nemce) pa ta olajševalni moment sevé ne velja. 26 poslancev, vsi Nemci in nemški socialni demokrati, so glasovali za ta predlog; proti pa 14 nemških poslancev.

2. oktobra. Posl. dr. Steinwender izjavi: Za vzdrževalnine je postavka 3432 milijonov. Koliko žen je danes, ki s svojimi otroki žive od vzdrževalnine in ne delajo. Zneski po deželi se morajo razmeram dežele primerno prilagoditi, in potem bodo žene zopet delale. Govornik zahteva reformo uprave že med vojno; nepotrební uradi in zavodi se naj odpravijo. Glede trditve finančnega ministra, da s premoženjsko oddajo 30 milijard še ni nič storjenega, mora reči, da je pri dolgovih vedno boljše, če se odplačajo polovico kakor pa nič. Zahteva od vlade premoženjsko oddajo.

Posl. Daszynski (poljski soc. dem.) pravi: Nimamo ničesar izrednega povedati. 16. majnika smo stavili svoje zahteve. Dosedaj moramo z obžalovanjem konstatirati, da niti ena naših zahtev ni izpolnjena. Poljaki bodo imeli priložnost, označiti svoje stališče nasproti proračunu pri drugem branju. Že sedaj pa hočemo konstatirati, da ne vodimo politike proti državi in parlamentu, ker naši načelni sklepi z dne 28. majnika v Krakovu temelje ravno na zaupanju do dinastije in državnega interesa Avstrije. Konstatirati pa hočemo, da nismo volje, zaupati interese poljskega naroda vladi, ki se nasproti naši deželi zadržuje ali sovražno ali pa malomarno. Vlada naj dokaže, da zahteve naroda smatra za resne.

Predlogi in interpelacije slovenskih poslancev.

Posl. Roškar in dr. Korošec sta vložila predlog za podporo in odpomoč vsled požara ponesrečenim v občini Bunčani na Štajerskem.

Posl. Roškar je vložil predlog za odpis davka in državno podporo vsem v mariborskem okraju poleti 1917 po toči poškodovanim.

Posl. Gostinčar je vložil predlog, da se uvrstijo državni cestarji v status državnih uslužbencev. Interpeliral je prizadete ministre, zakaj niso dobili državni cestarji draginjskih doklad, ter železniškega ministra, da se izplačajo tudi profesionistom draginjske doklade.

Posl. dr. Ravnihar je interpeliral, zakaj se ne izdajejo razsodbe pri najvišjem sodnem dvoru v slovenskem jeziku in glede jezikovne ravnopravnosti pri okrajnem sodišču v Ptuj.

Posl. Roškar, Pišek in tovariši so vložili 26. m. m. obširno utemeljen predlog, s katerim se vladi naroča:

1. Vse rekvizicije, katerekoli vrste pridelkov se naj vbodoče vršijo le na urejeni in postavno pravični podlagi.

2. Kmetško ljudstvo naj se varuje pred vsako nasilnostjo oblastvenih in rekvizicijskih organov. Pridelovalcem se naj določi zadostna množina živil, katera se jim mora tudi zajamčiti.

3. Vlada naj odredi, da se od vseh, katerihkoli pridelkov in živil, bodisi za ljudi ali živino, najprej pokrijejo vse potrebe v občini in okrajih ter se zahteva za oddajo edino le preostanek.

Posl. dr. Verstovšek je vložil obširno interpelacijo na justičnega ministra zavoljo sodnih razmer na Slovenskem. Interpelacija odločno zahteva od vlade, da nastavlja na slovenskem ozemlju le slovenske pravdnike.

Isti poslanec je zahteval v seji 28. sept., naj vlada odpokliče iz slovenskega dela Štajerske vse begunce nemške narodnosti, ki jih je tam naselila le v svrhu germanizacije slovenskih krajev.

Politični pregled.

Proste roke gledé Belgije.

Nemški državni kancler je v glavnem odseku državnega zbora govoril o papeževi noti in vojnih ciljih. Nemška nota, je dejal, je bila pri zavezniških in prijateljskih z veseljem sprejeta, nasprotniki pa so bili v zadregi. Nasplošno se kritizira, da v posameznostih ne daje nota pojasnil. Tega ni mogoče zahtevati, ker bi oškodovalo nemške interese. Zasedaj, je dejal kancler, moram odklanjati, natančneje določiti naše vojne cilje. Vilzonov poizkus, zasejati med ljudstvom in vlado v Nemčiji spor, je brez uspeha. V nadaljni debati je zanikal vesti, da bi bilo nemško državno vodstvo opustilo zasedene kraje kot najdragocenejše prednosti pri bodočih pogajanjih za mir. Drjavno vodstvo ima proste roke. To velja tudi glede Belgije.

Prihodnji tedni . . .

V razpravo je posegel tudi državni tajnik dr. Kühlmann. O Rusiji je rekel, da se sploh ne more več ganiti. Na nasprotnikih je, da pokažejo, če so za mir. Prihodnji tedni odločijo veliko vprašanje, če prijatelji in sovražniki nagnejo krvavi meč s spoštovanjem pred mogočnimi sovražniki ali pa je treba doseči železno odločitev.

Divide et impera!

„Razdeli jih in potem jih obvladaš.“ To je bila vsa modrost vseh avstrijskih vlad. Razdelili so Slovence na pet dežel, majhen del so jih oddali še Madjarom in Italiji. In naš narod po številu ni velik. In ločili so nas od krvnih bratov Hrvatov, da ostanemo onemogli. In da ne bi se mogli združiti, so napravili po nemško-madžarskem načrtu dve državni polovici, v eni gospodujejo Nemci, v drugi Madjari, da lažje obvladujejo narode-hlapce. Ker pa so jugoslovanski narodi še zdravi, čudovito žilavi, je bil opravičen strah, da se iz stanja hlapčevstva prebijejo do boljših časov. Zato so iskali v nas podkupljive duše in umetno varili stranke, ki so prevzemale posle vlade. To so bili pri nas takoiimenovani nemškutarji, deloma po šolski vzgoji le zaslepljeni; tudi med Hrvati so dobili vedno take vrste ljudi, ki so služili željam ogrske vlade. Pri nas so Štajercijanci opravljali v Ptuj naloge, ki so ji jo naprtili zoper lasten narod, na Hrvaškem pa so se v Budimpešti ponujali Frankovci, in njihovo glasilo „Hrvatska“ je o obisku dr. Korošca in dr. Kreka v Zagrebu poročalo, da se jima v Zagrebu ni posrečilo pridobiti Frankovcev in da ju izrabljajo Srbi. No, mi vemo, da se s Frankovci omenjena gospoda načeloma nista pogajala in nista hotela pogajati, kakor se tukaj s Štajercijanci ne moremo. Isti list je poročal tudi, da naša deklaracija ni nič drugega kakor komplot (zarota) — proti Hrvatom. Že pred desetimi leti so bili Slovenci srbofilni, piše „Hrvatska“ in skuša dokazovati, da je deklaracijska politika — velesrbski manever. Na take budalosti dandanes pač ni treba več odgovarjati. Zaslužijo le naš posmeh! Nismo pa še pozabili gotovih vezi frankovcev z gotovimi dunajskimi krogi pred vojno. Zdaj je menda boljša vez z Budimpešto.

Tudi v Bosno, to toli obiskano in mučeno deželo, piha vladni veter „divide et impera!“ Iz Sarajeva se namreč poroča: Hrvatski rodoljubi, ki so nezadovoljni z „jugoslovanskimi zmotami“ „Hrvatskega Dnevnika“, nameravajo ustanoviti nov list, ki bo zastopal „čisto hrvatske interese“. Zagrebške „Novine“ pa so izvedele, da so ti hrvatski rodoljubi — bosanska vlada, ki hoče imeti glasilo, ki bi se zavzemalo za avtonomije Bosne in Hercegovine. Kot vladna priganjača se z ustanovitvijo lista pečata turški beg šerif Arnautović in neki odpuščeni urednik „Hrvatskega Dnevnika“.

Vsa vladna modrost pri vladanju je bila vedno „divide et impera!“ Zato so avstrijske vlade so krive, recimo raje največ krive, da med narodnostmi ni prišlo do sporazuma. Sedaj, ko je teklo toliko krvi, nima vlada zopet nobenega vladnega sredstva, kakor „deli in tako obvlada!“ S tem je dokazala svojo popolno nezmožnost. Naloga vlade bi morala biti graditi, zidati, to kar dela ona, se pa pravi podirati. To v največji svetovni vojni, sredi kupa razvalin.

Ves svet za Jugoslovane.

Severnoamerikanski pisatelj Biberson je zapisal v sojem listu v članku „Kako bo po vojni“: Jugoslovani morajo dobiti svojo državo in sicer pod Habsburžani. Sveta naloga civiliziranega sveta je, da tega plemenitega naroda ne razcepijo, ampak se mu priklopijo še tisti kraji, ki so sedaj odtrgani od jugoslovanske zemlje, to je beneška Slovenija, slovenski kraji na Ogrskem itd.

Na Ruskem.

Na Ruskem postajajo razmere vedno bolj zamotane. Kornilov je zaprt, njegov upor torej udušen, Kerenjski pa ima sedaj večje težave kakor prej. Radikalni socialisti, maksimalisti ali boljševiki imenovani, zahtevajo mir za vsako ceno in njih število narašča. Kerenjski se trudi, da bi sestavil nov kabinet, v katerem bi bile zastopane vse stranke, tudi kadeti, razen tistih, ki so simpatizirali s Kornilovim. Znani ruski socialistični pisatelj Maksim Gorki je ubral zelo ostre strune zoper ruske zaveznike in jim očita, da so podpirali Kornilovega in da se pripravljajo na poseben mir brez Rusije in na škodo Rusiji.

Ruski vojaki hočejo mir in jih še vedno niso mogli navdušiti za boj. Odstopivši vrhovni poveljnik Aleksejev pravi, da Kornilov ni imel slabih namenov. Sploh je videti, da s socialistično vlado mnogo elementov v Rusiji ni zadovoljnih. To prav dobro čuti Kerenjski in hoče pritegniti

zavoljotega k vladi tudi meščanske stranke. Nagajajo mu pa pri tem maksimalisti in baltiška ter črnomoška mornarica.

Poleg sporov med strankami izpodjedajo moč sedanji vladi razne narodnosti na Ruskem, ki hočejo samostojnost. 30. sept. so imeli zastopniki v Kijevu shod, na katerem so sklenili: 1. Rusija mora postati demokratična republika zveznih držav. 2. Vsaka narodnost na Ruskem, s Kozaki vred mora dobiti široko samoupravo; podlago tej naj določi ustavni shod, ki ga skliče posebej vsaka narodnost. 3. Poleg zunanjega ministra naj se takoj sestavi posebna komisija, sestojeca iz zastopnikov vseh tujih (neruskih) narodnosti, ki bo na prihodnji mirovni konferenci zastopala svoje narodne interese.

Naj se sestavi „svet narodov“, ki bo skrbel za to, da se prej omenjena zvezna država uresniči.

To bi bila kratka slika sedanjega položaja na Ruskem, vkolikor je mogoče soditi po nezanesljivih poročilih o Rusiji, o katerih je rekel dr. Adler 26. sept. v zbornici, da si jih devet deset izmislijo časnikarji v kavarnah ali jih diktirajo v pisarnah zunanjih uradov.

Kako je z vojsko.

Italijansko bojišče.

Naše uradno poročilo od 2. oktobra pravi, da je vojni položaj na vseh bojiščih neizpremenjen. Zadnje dni so Italijani napadali južni del visoke planote Banjšice in Vrh sv. Gabriela. Nikjer niso prodrli. Topovski boji se nadaljujejo. Na Tirolskem ni nič posebnega. Italijansko uradno poročilo z dne 30. septembra pravi, da so Italijani z enadno in drzno akcijo svoje postojanke proti južnovzhodnem robu visoke planote Banjšice izboljšali in pri tem ujeli 49 oficirjev in 1360 mož. Isto poročilo od 1. oktobra pravi, da znaša število ujetnikov v ofenzivah zadnjih treh dni 2019 mož, med njimi 63 oficirjev.

Angleški uspeh v Mezopotamiji.

London, 30. sept. (Uradno poročilo.) V petek smo napadli naprej pomaknjeno postojanko pri Mušejdi, štiri milje vzhodno od Ramadije. Po hudem boju, ki je trajal ves dan, so bile zavzete glavne postojanke okoli Ramadije, vzhodno, južno-vzhodno in južno. Dve milji od mesta je konjenica sklenila verigo čet na suhem, na severu pa jo je sklenil Evfrat, ki teče mimo mesta. Ponoči je poizkusil sovražnik izpad proti zapadu, pa mu je stopila nasproti konjenica. Ko je napočil dan, se je napad nanovo začel. Soboto dopoldne se je sovražnik povsod udal. Zaplenili smo topove, orožje, municijo, mnogo vojnega orožja, več tisoč ujetnikov, med njimi Ahmed bega s štabom. Sovražnik je bil popolnoma iznenaden. Takorekoč vsa posadka v Ramadiji je prišla v naše roke. Naše čete so pokazale veliko hrabrost, odločnost in vztrajnost v najhujših razmerah. Drug oddelek iz Bagdada je četrtek ponoči srečal konjenico. Prišlo je do hudega spopada, v katerem smo sovražniku prizadeli izgube, ujeli štiri može in zaplenili tristo velblodov (kamel).

Francosko bojišče.

V Flandriji so silni artiljerijski boji, med Langenmarckom in Hollebeke bobneči ogenj. Nemci so Angležem iztrgali bojnega ozemlja 500 metrov na globoko in je obdržali. Tudi ob Aisni pred Verdunom so topovski boji in krajevni boji pehote. Nemški letalci so poleteli zopet nad London in vrgli na vojaške stavbe in shrambe bombe. Požari so pokazali, da je bil napad uspešen. Vsa nemška letala so se povrnila nepoškodovana. 30. sept. so Nemci sestrelili 14 sovražnih letal, poročnik Gontermann 38. in nadporočnik Berthold 27. letalo.

Na ruskem in macedonskem bojišču

je položaj neizpremenjen. Francosko poročilo z dne 29. sept. pravi: Med Prespanskim in Ohridskim jezerom je sovražnik napravil dva napada, ki sta bila z močjo zavrnjena. Na skrajnem levem krilu so albanski oddelki potisnili nazaj avstro-ogrsko stražo in se polastili vasi Čezme v gorenji Skumbijevi dolini. Na ostali fronti srednje artiljerijsko delovanje.

Dnevne vesti.

Cerkvene vesti. Prestavljeni so č. gg. kaplan Karel Schätzle iz St. Vida v Sovodnje; Boštjan Unterluggauer iz Sovodenj v St. Vid; Florentin Lücke, kaplan v Hüttenbergu, v Trebnje; Jožef Maršalek, kaplan v Trebnju, v Zg. Belo; Anton Oblak, kaplan v St. Lenartu pri Sedmih studencih, v Hodiše; Alojzij Spanring, kaplan v Zg. Beli, kot administrator v Selče; administrator v St. Jakobu v Rožu Ludovik Viternik kot provizor na Apače. Na župnijo Kamen v Podjuni je

prezentiran č. g. Anton Sturm, na župnijo Strmec pa tamošnji provizor č. g. Karel Marašek.

Novi gvardijan pri oo. kapucinih v Celovcu g. o. Lovro Novak je opravljal 10 let službo kaplana pri predmestni župniji sv. Lovrenca v Celovcu in je bil splošno priljubljen. Na njegovo mesto je sedaj prišel g. o. Valerijan Sartori, ki je bil dosedaj dušni pastir v celovski kaznilnici in deželni hiralnici.

Žrtev vojne. Kakor se nam poroča, je v ruskem ujetništvu umrl na želodčnem raku gosp. davčni uradnik F. Kolenc. Zajet je bil v Premyslu, kjer si je vsled stradanja brez dvoma pokvaril želodec. V svojem službovanju na Koroškem je vsled svoje narodne zaveznosti moral veliko trpeti. Konečno je bil premeščen v Špital ob Dravi; pa tudi tam se ni mogel prosto gibati, ker tudi v prostem času ni — smel med svoje rojake na Spod. Koroško. V svoji stroki je bil izredno zmožen, kot človek pa blagega srca in poštenjak od nog do glave. Upamo, da bo iz Tvojega narodnega mučeništva in mučeništva stotisočih Tvojih bratov vzklikla našemu narodu lepša bodočnost! Počivaj v miru v daljni tuji zemlji!

Pod tovorni avto je prišel v Celovcu šestletni otrok Janezek Frank. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. V kratkem času je to že drugi tak slučaj v Celovcu.

Tatvina v cerkvi. Že četrto preprogo je 26. m. m. neznan tat ukradel tekom tega leta v celovski stolni cerkvi. Iz celovških cerkev izginevajo tudi sveče.

Celovsko mestno gledališče so otvorili 30. septembra. Zima je pred durmi. Ljudje dobivajo za osebo po 5 kg premoga na teden. Bo gledališče pozimi brez kurjave, ali pa je zabava višjih glav več vredna, kakor življenjske potrebe revnega prebivalstva?

Padel je 9. sept. na italijanskem bojišču Jožef Gabriel iz Želuč pri Podgorjah. Bil je nepretrgoma čez dve leti na fronti. Preje je sodeloval v raznih narodnih društvih. Mir božji junaku!

Südmarki je daroval, kakor poročajo „Freie Stimmen“, g. katehet Mayerhofer v Beljaku povodom smrti svoje matere 20 K.

Hotel Trabesinger v Celovcu je s 1. oktobrom prevzel g. Grančnik, koroški rojak iz Zile, dobro znan tudi po Spod. Koroškem kot zelo spreten in podjeten gostilničar.

Karte na milo (žajfo). C. kr. deželna vlada je odredila, da se izdajo nakaznice za milo za odjemalce in nakupovalne liste za milo za prodajalce. Prodajalci se naj obrnejo na politične oblasti 1. instance. Nakaznice za milo izdajo ob enem z drugimi kartami na živila organi, postavljeni od političnih oblasti 1. instance. Za vsako osebo se izda ena karta (rumena). Do dodatnih kart imajo pravico: zdravniki, živinozdravniki, zobotehniki, babice, bolniški strežaji in strežnice, poroditeljice in otroci v starosti do 18 mesecev do ene dodatne karte (roza); dimnikarji, ključavničarji, kovači, kleparji, tiskarji, delavci, ki izpraznjujejo stranišča, pleskarji in železniški uslužbenci (strojevodje, kurjači, delavci po delavnicah, strojni kovači in premogarji) do polovične dodatne karte (rdeča). Nakaznice pa se ne smejo dajati osebam v bolnišnicah in dobrotelčnih zavodih, samostanih, vzgojnih zavodih, kaznilnicah in jetnišnicah, zavetiščih, begunskih taborih in na vojaške osebe. Te osebe se oskrbujejo naravnost potom svojega zavoda ter poveljnikov od vojne zveze industrije za mast in olje na Dunaju, kamor se naj obrnejo, kakor tudi frizerji.

Podaljšanje kart na sladkor. Ker ni bilo povsod mogoče dobiti sladkorja, ki odpade na karte na sladkor za mesec september, je prihodnje dni pričakovati ostali sladkor za Koroško, je c. kr. deželna vlada podaljšala veljavnost kart na sladkor in sladkorne dodatke, izdanih za mesec september, do 15. oktobra.

Generalno podaljšanje za oproščenje poljedelecev. Domobransko ministrstvo je v sporazumu z vojnim ministrstvom od vojaških centralnih mest do 30. septembra oziroma do 31. oktobra 1917 veljavno oproščene poljedelce nasplošno nadalje do 31. oktobra oziroma do 30. novembra 1917 oprostito. Ravnotako je domobransko ministrstvo nasplošno oprostito nadalje do 30. novembra 1917 planinarje, oproščene do 30. sept., oziroma do 15. oktobra t. l. Glede oproščenja zimskih planinarjev in porodnih pomagačev pri živini za zimsko dobo 1917/18 je odredilo, da se morajo neobhodno potrebni zimski planinarji, krmarji in porodni pomagači za živino predlagati za oproščenje iz osobja planinarjev, do 30. novembra 1917 generalno oproščenih.

Črvido sadje za kuhanje žganja. Politične oblasti 1. instance (okrajna glavarstva) so pooblaščen, da smejo ugoditi prošnjam davka prostim ter pavšaliranim žganjarjem in takim, ki so se pobotali, kuhati črvido sadje, ako se zave-

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

žejo, da bodo rabili žganje izključno za dom in ne bodo žganja prodajali. Obrtnim žganjarjem daje dovoljenje le c. kr. urad za ljudsko prehrano. Porabiti se sme za to le sadje, ki je črveno, ali nagnito ali vsled kakega drugega vzroka neužitno, ter lesnike in hruške. Kolkovane prošnje se morajo neposredno pri politični oblasti 1. instance vložiti.

Drugi cerkveni shod v Dolini pri Grabštanju se vrši kot vojno-mirovna pobožnost k zmagovalni kraljici rožnicenski drugo nedeljo oktobra to je dne 14. t. m. in sicer s sledečim sporedom: Ob 7. uri tiha sv. maša, ob 8. uri sv. maša z blagoslovom in še ena tiha sv. maša. Ob 10. uri slovesnosti primerna vojna pridiga, prosilna procesija, pri kateri se bo molil sv. rožni venec in papeževa molitev za mir, in končno slovesna sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim s cesarsko pesmijo. Pri lepem vremenu bo vsa prireditev na prostem, da bodo verniki tem lažje opravili spoved in sprejeli sv. obhajilo. V ta namen se bo v dveh spovednicah vedno spovedovalo. Ob 2. uri popoldne pa so pete litanije Matere božje z rimskim blagoslovom in nagovor č. g. dr. Arnejca v kapeli in potem dekliški shod v zgornjih prostorih dolinske gostilne. Pride Marijina družba iz Tinj in gotovo še mnogo vnetih častilk Marijinih od blizu in daleč. Govorili bodo preč. g. voditelj dr. J. Arnejc. Povabljeni so vsa dekleta iz okolice! Shod ima torej ta dvojni namen, z rožnim vencem v roki in z Jezusom v srcu podpirati naše junake na bojiščih v boju proti vnanjim sovražnikom Avstrije in se utrditi tudi proti notranjim sovražnikom duše. Podpirati hočemo pri Mariji, kraljici miru, plemeniti stremljenja sv. Očeta in našega ljudomilnega vladarja, da bi se po skorajšnjem zmagovitom miru vzdignila Avstrija liki Feniks iz svetovnega požara prenovljena in svobodna in vsem narodom svobodo deleča, med nami pa da bi se bolj širilo kraljestvo Marijino. Pridite torej vsi k zaščitnici Avstrije, posebno dekleta, ki nazlic hudim časom še vedno prisegate na njeno snežnobelo zastavo!

Vojaško pismo.

Na fronti 21./9. 1917.

Srčne pozdrave vsem koroškim Slovincem in Slovenkam in bralcem lista „Mir“ pošiljamo od soške fronte Franc Smolnik, c. kr. desetenik, iz Mohlič; Lojze Hudelist, c. kr. poddesetenik, doma iz Št. Petra na Vašinjah pri Velikovem; Jožef Poltnik, c. kr. strelce, doma iz Priblevasi; Janez Komatitsch, c. kr. desetenik, doma iz Celovca.

Priložimo tudi pesem o 11. soški bitki.

11. soška bitka.

Zložil Franc Smolnik, c. kr. desetenik.

1. Divje gromijo laški topovi
v lepi dolini vipavski,
hočejo nam vse razdrobiti,
da bila bi prosta jim cesta na Trst.
2. Toda v lepi dolini vipavski
se postavil nasproti železni jim zid;
tam stojijo vrli junaki,
strelci koroških planin!
3. Razljučen boj še vedno narašča
ob Soči. Val za navalom
pošilja Kadorna, toda zaman,
ker v dolini vipavski stoji
strelce koroških planin.
4. Srah in groza, kamor pogledaš,
smrt se v obraz nam reži,
toda smrti ne boji se Korošec,
kdar domovini nevarnost preti:
Naj si zapomni Lah naše pesti:
Strelcev koroških planin!

5. In sredi najhujšega boja
spominjamo radi se tudi Boga,
naj bi On nas obvaril nezgod,
podaril nam zmago v boju pravilnem,
strelcem koroških planin!
6. Ne bojte za nas se, vi tam v domovini,
dragi očetje, matere, sestre;
ne bojte se, draga dekleta;
enkrat gotovo se vrne
vaš strelce koroških planin!

Še enkrat pošiljamo Vam vsem prav mnogo pozdravov slovenski fantje koroški od nekega c. kr. polka planinskih strelcev.

Književnost in umetnost.

Boris Miran v 2. pomnoženi izdaji. Odkar je v letih 1886—1888 izdal Kleinmayr v Ljubljani Stritarjeve zbrane spise v šestih zvezkih, je preteklo 30 let. Knjige so že bile davno razprodane. Težko smo pogrešali na slovstvenem trgu dela našega najstarejšega živečega pisatelja (našega očaka), očeta naše novodobne književnosti, našega klasika. Zdaj je „Tiskovna zadruha“ v Ljubljani prevzela drugo pomnoženo izdajo Boris Miranovih zbranih spisov. Uredba je izročena g. dr. Prijatelju. Častilce in prijatelje g. prof. Josipa Stritarja bo ta vest razveselila! Da bi le že bilo prav kmalu kaj!!

Die nationale Abgrenzung im Süden. Tak je naslov brošurice, ki je izšla pri Hartmannu v Zagrebu in stane brez poštnine K 1.20. Zelo dobro delo, vredno, da je vsak slovenski inteligent prečita.

Raznoterosti.

Gnilo gospodarstvo. „Arbeiter Zg.“ poroča: Na vzhodnem kolodvoru (na Dunaju) je samo zadnje tedne vsled javne krivde segnalo 28 vagonov buč in sadja, in so je konečno morali povečini pokrmiti svinjam. „A. Z. am Abend“ pa se je morala dva dni boriti, da so ji milostno dovolili, da je smela to dejstvo sporočiti. Dva dni zaporedoma so velike bele lise kazale ta boj. Nismo še pa nič slišali, da bi bili krivci poklicani na odgovor. Zahtevamo to!

Hindenburg je 2. t. m. obhajal 70 letnico svojega rojstva. V njegovo proslavo so v Celovcu razobesili zastave.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Sprejme se sposobna

gospodična

Slovenka, ki zna dobro šivati, za deklici po 9 in 10 let stari.

Naslov pove upravništvo lista „Mir“ št. 38. (Znamka za odgovor.)

Mlin

z malim gospodarstvom se kupi ali pa se tudi vzame v najem.

Naslov se izve pri upravništvu lista „Mir“ št. 39. (Znamka za odgovor.)

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Kislo vodo vino

Kupim steklenice,
in razpošilja
A. Oset, p. Guštanj (Koroško).

Nabirajte in sušite gobe (jurčke)!

Vsako množino lepih suhih gob, orehov, lešnikov in brinjevega olja kupi in plača po najvišji ceni

M. Rant, Kranj (Kranjsko)

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdnihi pridelkov.

Posebno lep zaslužek se ima pri nabiranju in sušenju gob!

Vzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“
v Št. Rupertu pri Velikovem na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo štirirazredno ljudsko šolo; potem večja, vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in navodila v vseh za gospodinje potrebnih stvarih. — Na svoji četrti uri od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi nekaj dečkov, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne 4. novembra 1917. Plačilo 50 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovem na Koroškem.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lase. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Jetični (sušični)

bolni na prsih bolni na pljučih nadušljivi
bledični škrofulozni malokrvni.

Naslo se je slednjič sredstvo, ki olajša in ozdravi omenjenim bolnikom njih bolezni, in sicer je to

lekarnarja Vértés-a apneno-železnati sirup.

Zdravilo se je že pri stotisočih bolnikih sijajno obneslo in zaradi tega je priporočajo in rabijo najodličnejši profesorji in zdravniki kot najuspešnejše sredstvo proti omenjenim boleznim kakor tudi proti: dušilnemu kašlju, angloški bolezni, bljuvanju krvi, mršavosti, ženskimi boleznim in vsakovrstnim oslabeostim. Vsled prijetnega okusa in duha je zauživajo tudi najbolj razvajeni ljudje in celo otroci prav radi. ■ Vojači, ki so se vrnili iz vojske onemogli in oslabeeli, je radi jemljejo sebi v največjo korist, ker jim ojači in obnovi povojnem naporu oslabelel organizem in popravi pretresale živce. ■

1 steklenica 6 K franko; 4 steklenice, za eno zdravljenje navadno potrebne, pri vpošiljavi denarja naprej, 17 K franko, razpošilja L. Vértés, lekarna pri „Orlu“, Lugos, št. 721.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.